

את הערכותיהם הקולנועיות דרך אספקלריה אמריקאית.

אכן, עד לפני שנים אחרות, הקולנוע היה בפירושו עניין של אמנות צרופה, ומי שהתייחס אליו כאל מיסחר, נעשה זאת בהסתר, כי העיקר זה היוקרה, ורק אחריכך מדברים על הכסף. עתה נדמה שהצדפתים החליטו לאמץ לעצמם את הכלי המדויק יותר של התעשייה האמריקאית, האומרת שקולנוע — אמנות או לא — זה מיצרך בשוק, ומיצרך מספקים לפי סקרי דעת-קהל ודרישות הקליינטים.

הנשים קובעות. וכך פיתאום, ללא הורעה מוקדמת, מוצפת העיתונות הצרפתית, במישאלי דעתיקהל שבהם מתבקשים הנשאלים לדרג את הכוכבים לפי הכיבונם, גבריותם, נשיותם ושאר תכונותיהם. במקביל, נערכים סקרים על המשכורות הפוטנציאליות של השוכנים השונים. נערכות השוואות בין תשובות הציבור והמחאות המפיקים, והציבור מוזמן להסיק את המסקנות. שני מישאליים שהתפרסמו לאחרונה, ביוזמת שבועונים רבי תפוצה (פארי מאץ' ואל), מצביעים על הרוחות המנשבות בקהל הצרפתי בימים אלה, על טעמו ועל הערפתיו.

ז'אן פול בלמונדרו מס' 1 בקופה

שעשועי קולנוענים

איזור הדמדומים (סטודיו, תל-אביב, ארצות-הברית) — הצעירים של אמריקה מצדיעים למקור התרבות שממנו שאבו את רוב השכלתם — הלא היא הטלוויזיה. סרט זה, הכולל ארבעה פרקים נפרדים, אינו אלא מחווה לסידרת-טלוויזיה באותו שם, שקצרה הצלחה עצומה בתחילת שנות הששים. הסידרה נכתבה כולה על-ידי דוד סרלינג המנוח, מי שנחשב עדיין למופת הכתיבה הטלוויזיונית התמציתית, היעילה והמרתקת.

כמו במקור, מדובר בארבעה סיפורי מדע בדיוני, שתחילתם במצב מוכר ונורמלי, והתפתחותם מפליגה לעבר איזורי דימיון שהם אולי אפשריים ואולי שייכים לתחום החלום. בסיפור הראשון ניצב אמריקאי גועני השונא את כל הזרים הגזולים פרוטו, במצב של גזע נחות במקומות אחרים בהיסטוריה (למשל, כיהודי תחת הנאצים). בסיפור השני, ישבי בית-זקנים המתרפקים על זכרונות ילדות, זוכים בהזדמנות שניה להיות בגיל הרוך. הסיפור השלישי מראה מה קורה כאשר ילד שניחן בזכות על-טבעיים, כולא משפחה שלמה בתוך עולם אידיאלי כביכול של בטלה, צמיחה בלתי-מוסקת בסרטים מצויירים והתנוונות, וכל מה שהוא דורש בתמורה, זו אהבה. ואילו בסיפור הרביעי, נתקף נוסע עובני בהיסטוריה, בליל סערה, כאשר נדמה לו שיצור מוזר מחבל במנועי המטוס. כדי שהסיפורים הללו אכן יעבדו על הקהל, הם צריכים באמת להיות ממוקמים באותו איזור דמדומים, כלומר בין הממשותף לדמיון, עד כדי כך שהצופה יחוש כי זה כמעט יכול

יק מורו (ז'ל): אמריקאי גזעני כיהודי נרדף

לקרות גם לו. מבחינה זו, נדמה ששני הפרקים הראשונים (ג'ון לאנדיס על הזענים, וסטיבן שפילברג על הזקנים), קרובים יותר להגדרה. ג'ון דאנטה, בסיפור השלישי, קרוב יותר לטיורי האמינים שבהם התמחה, וכמוהו ג'ורג' מילר (האוסטרלי בעל היחוד בחבורה). בכל המקרים, מה שייכול היה להיות בעל משמעות (למשל השתקפות של אמריקה כולה בבית הקסום של הפרק השלישי) אינו מפותח די הצורך, ובסך הכל, זה תרגיל סגנוני יותר מסרט בשל.

והנשית, מי הסקסי או הסקסית ביותר, מי הכי סימפטי וכדומה.

האידיאל הגברי. המנצח כאן, במרחק ניכר מאור לפני כל המתחרים, הוא איב מונטאן, שכל הגברים היו רוצים להידמות אליו. בעיני הצרפתים הוא אידיאל גברי, אב אידיאלי לילדים, המרגש ביותר והמקסים ביותר. אחריו, במרחק גדול, אלן דלון (ראשון ברשימת היפים) ובלמונדרו רק שלישי (אם כי ברשימת הסימפטיה הוא תופס מקום ראשון). השמות הבולטים בהמשך הרשימה הם לינו ונטורה, ז'יראר דפארדייה, מישל פיקולי ופיליפ נוארה.

בין הנשים, ההישגים הטובים ביותר נוקפים לזכותה של קאתרין דנב. היא האשה שכל בנות מינה היו רוצות להרמות לה, היא היפה ביותר והמייצגת בעיני הגברים את האידיאל הנשי. אחריה, איזבל ארג'אני (הראשונה ברשימת בעלות הקסם האישי), אני ז'ירארדו (הסימפטי ביותר) וקריינית הטלוויזיה הפופולרית קריסטין אוקרנט (האינטליגנטית ביותר).

לאומנים ושמרנים. מה מלמדות כל הרשימות הללו? ראשית, שהצרפתים הם לאומנים מאוד בטעמם. אולי צורת המחשבה שלהם מתחילה להיות אמריקאית, אבל מה שהם חושבים הוא צרפתי ביותר. אין למצוא, ככל רשימת העדיפויות הללו, הרבה שמות מתוצרת חוץ, ואלה שכבר מופיעים, אינם מגיעים למקומות מכובדים. בין

ז'וראן דפארדייה מן הבולטים ביותר

אנגליה-יפן) — שובים יפנים מול שבוייהם האירופים, בעימות בין תרבויות והשקפות חיים, שהם שונים לחלוטין באופיים, אבל מובילים כסופו של דבר לאותה התוצאה. עם רייזרד בואי וטום קונטי.

ירושלים

*** **מבט אחר** (רון, הונגריה) — סיפור אהבה לסכי בהונגריה של שנות החמישים, שבעדו משתקף דיכוי הפרט ועיוות האידיאלים הקומוניסטיים, לעתים בהעזה בלתי-צפויה. הופעה מרשימה של שתי שחקניות פולניות בתפקידים הראשיים.

חיפה

*** **גיבור מקומי** (אורלי, אנגליה) — כפר סקוטי מוכן למכור את עצמו לחברת ענק אמריקאית שרוצה להקים במקום נמל נפט, וכל מה שדרוש הוא לשכנע גם את התמהונים האחרונים שמפקקים עדיין. קומדיית מוסר חביבה ופיקחית של ביל פורסרית.

*** **שבוע קולנוע ארגנטיני** (קלאס, ארגנטינה) — אסופה של סרטים ממיטב תוצרת הקולנוע הארגנטיני המעידים על רמה מיקצועית גבוהה ועל טיפול נוקב במציאות שבה הוא נולד. ראוי לכרך את ראובן קצוביץ' מנהלו החדש של הקולנוע על היוזמה המעניינת שנקט.

תדריך

חובה לראות

תל אביב — יול, חג שמח מר לורנס. גיבור מקומי, דאנטון.
ירושלים — מבט אחר.
חיפה — גיבור מקומי, חג שמח מר לורנס.

תל אביב

*** **יול** (מוסיאן, תורכיה) — חמישה אסירים יוצאים לשבוע חופשה מן הכלא, וקורותיהם בשבוע הזה משתלבים יחד לתמונה עגומה, עצובה, מרתקת ואנושית מאוד של תורכיה בשנות השמונים, על הפערים התרבותיים, העימותים הפוליטיים וההתנגשויות העדתיות שבה. תסריט: אילמו גונאי.

*** **דאנטון** (גורדון, צרפת) — הפולני אנדרי ואידה משתמש באפיוודה מן המהפכה הצרפתית, כדי להסביר את הדרך שבה תנועות קיצוניות מובילות את עצמן, גם כאשר כוונותיהן נאצלות ביותר, לכלייה עצמית. מישחק וכימי מרשימים, אבל דורי תשומת-לב רבה.

*** **חג שמח מר לורנס** (פאר,

המישאל של אל נערך אומנם רק בין נשים, אבל כבר מוזמן ידוע שהגורם המוביל בצפייה קולנועית, הם המין הנשי (הן קובעות לאן הולכים הערב). כאן המנצח בכל החזיתות הוא ז'אן-פול בלמונדרו, מכותל-הכסף הבטוחה ביותר שיש היום לקולנוע הצרפתי. הוא מפיץ בעצמו את סרטיו, כי אין איש שמסוגל לשלם את המשכורות שהוא דורש (כמיליון רולר לסרט). כל סרט שובר את שיאי הקופה, שקבע הסרט הקודם, והיום, לפי מישאל השבועון הזה, הוא כהחלט מס' 1 בלב הצרפתים, הן ברווחים, הן בפופולאריות.

מכאן והלאה, השאלה היא כיצד רוצים להמשיך כרידוג. על פי חיבת הקהל באים אחריו בזה אחר זה: איב מונטאן, אני ז'ירארדו, אלן דלון, פיליפ נוארה, קאתרין דנב, קלוד בראטר, לינו ונטורה, נאטאלי באי ואיזבל אדג'אני.

ירידת השכר. לעומת זאת, כל מי שמחזיק ג'עה כי אייפשו שלם במכולת עם חיבה ירדו יותר מן הירידה של המשכורות. הקובע שבמקום שני, הרחק מאחורי בלמונדרו, מופיעים שני קומיקאים, פיאר רישאר וקולוש, אחריכך אלן דלון (שגם הוא מפיץ את סרטיו) לינו ונטורה (שממעט להופיע), איב מונטאן, מישל סרו (אחרי כלוב העליונים) ז'יראר דפארדייה, ורק אחריהם ז'ירארדו (שמתקשה למצוא תפקידים כאחרונה), דנב, נוארה ואדג'אני.

המישאל של פארי מאץ' פחות מעשי וגשמי. הוא אינו מדבר על כסף ועל עניינים גסים אחרים, הוא שואל את הציבור שאלות כרומו של עולם כמו: למי הייתם רוצים להידמות? מי הבעל האידיאלי ומי להרעים? האידיאליזם? מי המאהב? מי המאהבת האידיאליים? מי מגלם את השלמות הגברית

השמות שצוינו בכל זאת: פול ניומן, רוברט דפודר, ג'ון טראוולטה וחוליו איגלסיאס (איך אפשר בלעדיו) בין הגברים; וראקל וולש, אורנהלו מוטי, ברברה סטרייסנדר ואורטולה אנדרס בין הנשים.

ועוד תכונה אפיינית, הצרפתים שמרנים מאוד, הם זקוקים להרבה זמן כדי להתקרב נפשית לכוכב, ועד שעובר כל הזמן הזה, מגיע הכוכב לגיל בגרות מלאה. הביטו באלופים וראו: בלמונדרו בן ה-50 ודלון בן ה-48 הם הצעירים שבחבורה. מונטאן כבר בן 62, פיקולי בן 58, ונטורה בן 65, ולמרות זאת, הם נחשבים רמויות איראליות, בעלים עדיפים. רמויות נערצות. היכן פולחן הנעורים שדובר עליו כל כך הרבה בשנים האחרונות?

גם בין הנשים המצב אינו טוב יותר, במה שנוגע לגיל. לרנב מלאו כבר 40, ז'ירארדו עברה את ה-50

איזבל אדג'אני הקסם האישי

ואדג'אני הצעירונת מתקרבת ל-30. בקיצור הצרפתים, כך נראה, אינם משתגעים על קולנוע צעיר. משהו בשל ומתובל כראוי מוצא חן בעיניהם יותר, ככה זה, גם במיטבת. הם אינם אוהבים תבשילים שמכינים בחופזה.